

LATE FALL

In the late fall, it's so sad in the garden –
The flowers' crowns are frozen by the frost and cold;
Even though the sun shines after the cool morning,
The withered flowers will not come back to life.

How sadly the trees rustle in the alley...
The lilacs near the arbor now are dry;
The nightingale no longer sings in the night's gleam –
Autumn has swept away sweet words, caresses and dreams.

The splendid tulips have stopped flowering;
Lifeless, the rose bushes stand –
Even the sunflower, that giant darling,
Hangs down his round shield – broken by the wind.

The hedgerows still protect their bit of green
Against the cold wind and the biting frost –
And in that embrace of their own caress,
Defend themselves from winter's dream.

Even though the sun shines... the trees stand bare,
The wind has scattered their golden leaves afar...
A small gray bird is sad and does not sing,
Surely it longs for the leaves to be green.

There is such emptiness. – The echo brings a note of sadness...
The cares of this world flow like an illusory nightmare –
And melancholy brings on longing,
The charm of life has been extinguished together with the greenness.

*By Bronisława Wolnik
Translated by Joanna Radwańska-Williams*

PÓŹNĄ JESIENIĄ

Późną jesienią, tak smutno w ogrodzie –
Korony kwiatów zwarzył chłód i mróz,
Choć słońce świeci po porannym chłodzie,
Lecz kwiaty zeschłe – nie ożyją już.

Jakże w alei smutno szumią drzewa...
Koło altany poschły krzewy bzów,
W nocnej poświacie – słowik już nie śpiewa,
Zerwała jesień marzeń, pieśzczot słów.

Przekwitły także pyszne tulipany,
Jakby umarłe stoją krzewy róż –
Nawet słonecznik, ten olbrzym kochany,
Tarczę swą zwiesił – wiatr go złamał już.

Chronią swą zieleni jeszcze żywopłoty,
Przed zimnym wichrem i przed mrozem złym –
I tak w uścisku swej własnej pieśczoły,
Bronią się jeszcze przed zimowym snem.

Choć słońce świeci... stoją nagie drzewa,
Wiatr złote liście porozrzucił w dal...
Szara ptaszyna smutna i nie śpiewa,
Bo za zielenią pewnie czuje żal.

I taka pustka. – Smutek echo niesie...
I jakieś troski płyną złudnych mar –
Melancholja tęsknoty nam niesie,
Razem z zielenią, zgasnął życia czar.

By Bronisława Wolnik

ANNOTATIONS

Późną jesienią, tak smutno w ogrodzie –
Korony kwiatów **zwarzył** chłód i mróz,
Choć słońce świeci **po porannym chłodzie**,
Lecz kwiaty zeschłe – nie ożyją już.

zwarzył: This verb (homophonous with but different from **zważył** 'weighed') means that the flowers have shrunk and withered because they have been congealed (stiffened) by the cold.

po porannym chłodzie: Literally, 'after the morning coolness'.

Jakże w alei smutno szumią drzewa...
Koło altany **poschły krzewy bzów**,
W nocnej poświacie – słowik już nie śpiewa,
Zerwała jesień marzeń, pieśzczot słów.

poschły krzewy bzów: Literally, 'the lilac bushes have dried up'.

Zerwała jesień marzeń, pieśzczot słów: Literally, 'Autumn has torn dreams and caresses of words'.

Przekwitły także pyszne tulipany,
Jakby umarłe stoją krzewy róż –
Nawet słonecznik, ten **olbrzym kochany**,
Tarczę swą zwiesił – wiatr go złamał już.

Jakby umarłe: Literally, 'As if dead'.

olbrzym kochany: Literally, 'beloved giant'.

Tarczę swą zwiesił – wiatr go złamał już: Literally, 'It has hung down his shield – the wind has already broken it'.

Chronią **swą zielen** jeszcze żywopłoty,
Przed zimnym wichrem i przed **mrozem złym** –
I tak w uścisku swej własnej pieśzczoty,
Bronią się jeszcze przed zimowym snem.

swą zielen: Literally, 'its greenness'.

mrozem złym: Literally, 'the bad/evil frost'. The word **mróz** 'frost/freezing weather', here used in the instrumental singular case, refers to weather that is below freezing point.

Choć słońce świeci... stoją nagie drzewa,
Wiatr złote liście porozrzucił w dal...
Szara ptaszyna smutna i nie śpiewa,
Bo za zielenią pewnie czuje żal.

Bo za zielenią pewnie czuje żal: Literally, 'Because surely it feels regret for the greenness'.

I taka pustka. – Smutek echo niesie...
I jakieś troski płyną złudnych mar –
Melancholja tęsknoty nam niesie,
Razem z zielenią, zgasnął życia czar.

I taka pustka: Literally, 'And such emptiness'.

Smutek echo niesie: Literally, 'The echo carries sadness'.

I jakieś troski płyną złudnych mar: Literally, 'And some kind of worries flow of the illusory nightmares'.

Melancholja: 'Melancholy'. The spelling of this word is archaic; in contemporary Polish, it is **Melancholia**.